

of in een andere variatie: de eene arm beweegt het lichaam, terwijl de andere die beweging rhytmeert en matigt, zoodat een samenwerking als van motor en rem ontstaat. Hoe dit zij, men krijgt een indruk van de zaligheid te dansen, van een extatische vervoering, die tevens een ander soort van rust beteekent.

Alle figuren van Kolbe zijn licht en jeugdig; zij zijn van onzen tijd en toch weer tijdeloos; ze zijn prachtig getraind, ze kunnen hardloopen en springen, ze kunnen ook boksen, worstelen, voetbal en tennis spelen, ofschoon er nooit sprake is van een bepaalde tak van sport. Iedere beeldhouwer heeft zijn ideaal van de menschelijke verschijning, hij gelooft aan haar volmaking of hij droomt daarvan, en wat ons de ouderdom dezer wereld verzekert, haar bestendige eenheid en verbondenheid in enkele elementaire aandriften, dat zijn juist deze droomen die altijd weer terugkeeren, ook al is de jonge scheppingsdag lang voorbij, toen natuur en geest nog niet gescheiden waren, toen de mythen het verleden nog vasthielden als een verinnerlijkt heden. Deze beelden van Kolbe willen ondanks hun realiteit de zwaartekracht overwinnen, en zoo komt het, dat hij zich telkens weer in allerlei variaties bezig gehouden heeft met het probleem van het vliegen, niet met een machine, die luchtomnibus, maar heel anders, zooals we dat uit onze droomen kennen, een zalig verlangen naar een lichtheid, die zich verwant voelt met het element van de lucht; die er op vertrouwt, dat die lucht ons wel zal kunnen dragen, als wij dat maar sterk willen. Kolbe heeft hiervoor geen mythologie noodig, geen Ganymedes of Icarus en hij bespaart ons zelfs het requisiet der vleugels. Zijn „Vliegster” van 1927 b.v., die staat op een even aangeduide wolk, schijnt haar uitgestrekte arm op de lucht te steunen, terwijl zij zich met haar andere hand, die vlak en naar beneden gebogen is, schijnt af te zetten. Hij variëert dit thema later met zijn „Wolkenvaart” in een groep; ook hier weer de paralleliteit van twee in beweging zijnde figuren, die beide op een wolk knielen en met hun opgeheven ellebogen het door de lucht gedragen worden aanduiden.

Een wijs man heeft eens van onze houding in het leven gezegd: het moreele spreekt vanzelf. Zoo zou men over de houding van den scheppenden kunstenaar kunnen zeggen, vooral in de plastische kunst: de ziel spreekt uit zichzelf. Het is de eenige kunst, die de ruimte en niets dan de ruimte bezit en zij moet die ruimte indeelen en vormen door zuiver lichamelijke scheppingen. Kolbe heeft elke verhouding van den mensch tot de ruimte uitgebeeld, en er bestaat wel geen beweging, die hij niet heeft trachten vast te houden; die niet door een enkele figuur, waarbij hij als hulprequisiet hoogstens een steen noodig heeft, voorgesteld is: liggen, knielen, hurken, opstaan, hardloopen, kruipen, klimmen, dalen, vallen, naar beneden storten. Dat alles is uiterst eenvoudig, ontleend aan het fysieke leven, dat ieder een kent, het is alledaagsch en tegelijk geadeld door den harmonischen